

AINEKAART

Ainevaldkond: Sotsiaaalained

Õppeaine: ajalugu

Klass: viies kursus „Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel“ 12. klass

Õpetaja: Jaan Nõmmik

Ainetüüp: kohustuslik aine gümnaasiumis

Õppekirjandus:

Mart Laar. (2016). Lähiajalugu, II osa. Õpik gümnaasiumile. Tallinn: Avita.

Vajalikud õppevahendid:

Õpik, arvuti, projector

Õppesisu:

Külm sõda

Külma sõja kujunemine ja selle avaldumise vormid: võidurelvastumine, liidud.

Kriisid: Korea sõda, Suessi kriis, Kuuba kriis, Vietnami sõda, Berliini kriisid.

Kahepooluseline maailm: USA ja NSVLi vastasseis.

Lõhestatud Saksamaa: lõhestamine, kahe Saksa riigi vahelised suhted.

Demokraatlik maailm pärast Teist maailmasõda

USA: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu.

Ühise Euroopa integratsiooni otsingud. Euroopa integratsioon.

NSVL ja kommunistlik süsteem

Kommunistliku süsteemi kujunemine.

Ida-blokk: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu, Moskva poliitika ja kriisid: Ungari ülestõus, Praha kevad, Poola kriisid, solidaarsus.

Kommunistlik Hiina.

NSVL: stalinism, sula, stagnatsioon.

Eesti NSV: ühiskond, majanduse areng, rahvastik, vastupanu vormid, suhted väliseestlastega

Maailm sajandivahetusel

Majanduslikud ja poliitilised reformid NSVLis.

NSVLi ja kommunistliku süsteemi lagunemine. Berliini müüri langemine. Külma sõja lõpp ja geopoliitilised muudatused: poliitilise kaardi muutumine.

USA rolli muutus: uus jõudude vahekord maailmas.

Eesti iseseisvuse taastamine. Integratsioon Euroopasse ja maailma: laulev revolutsioon, riikluse taastamine.

Uued pingekolled: Balkani kriis.

Õpitulemused:

Külm sõda

õpilane:

1. analüüsib külma sõja põhjusi ja kujunemist ning teab avaldumisvorme;
2. analüüsib külma sõja kriiside tekkimise põhjusi ning osaliste taotlusi ja tulemusi;
3. teab, kes olid Harry Truman, John Fitzgerald Kennedy, Nikita Hruštšov, Fidel Castro ja Konrad Adenauer, ning iseloomustab nende tegevust;
4. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *külm sõda*, *kriisikolle*, *NATO*, *VLO*, *võidurelvastumine*, *raudne eesriie*.

Demokraatlik maailm pärast Teist maailmasõda

õpilane:

1. analüüsib demokraatlike riikide arengu põhijooni;
2. teab Euroopa integratsiooni kujunemist ja põhietappe;
3. teab, kes oli Robert Schumann, ning iseloomustab tema tegevust;
4. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *Euroopa Liit*, *Euroopa Nõukogu*, *OSCE*.

NSVL ja kommunistlik süsteem

õpilane:

1. analüüsib kommunistliku süsteemi kujunemislugu ja erinevaid arenguetappe;

2. iseloomustab NSVLi ühiskonnaelu arengut;
3. analüüsib kommunistliku süsteemi kriiside põhjusi ja tagajärgi;
4. analüüsib Eesti ühiskonna arengut Nõukogude okupatsiooni ajal;
5. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *kollektiviseerimine, industrialiseerimine, dissidentlus, Brežnevi doktriin, plaanimajandus, sotsialismileer, liiduvabariik*;
6. teab, kes olid Jossif Stalin, Nikita Hruštšov, Leonid Brežnev, Mao Zedong, Johannes Käbin, Aleksander Dubček ja Lech Walesa, ning iseloomustab nende tegevust.

Maailm sajandivahetusel

õpilane:

1. analüüsib kommunistliku süsteemi lagunemise põhjusi;
2. teab ja näitab muutusi maailma poliitilisel kaardil pärast külma sõja lõppu;
3. analüüsib jõudude vahekorra muutusi rahvusvahelistes suhetes ning uute pingekollete kujunemist;
4. analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ning teab riikluse ülesehitamise käiku;
5. selgitab Eesti integreerumist Euroopasse ja maailma;
6. teab, kes olid Ronald Reagan, Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin, Arnold Rüütel, Lennart Meri, Edgar Savisaar ja Mart Laar, ning iseloomustab nende tegevust;
7. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid *perestroika, glasnost, laulev revolutsioon, Rahvarinne, Balti kett, interrinne, ERSP, Eesti Kongress*.

Hindamise kirjeldus:

- suuline ning kirjalik küsitlus,
- töö kaartide, dokumentide, allikmaterjali ja piltidega,
- referaadi ja uurimistöö koostamine,
- loovtööd ning arutluse kirjutamine.
- Allikaanalüüsi puhul hinnatakse allikast olulise info leidmist, selle tõlgendamist ja võrdlemist, katkendi põhjal vastamist, kommenteerimist ning usaldusväarsuse üle otsustamist.

- Oluliste üksikfaktide tundmine, eriti aga tähtsamate ajaloosündmuste ja -nähtuste analüüsi nõudvaid ülesandeid.
- Arutluse puhul hinnatakse vastavust teemale, ajastu- ja teemakohaste faktide teadmist, analüüsi, võrdlemise, seoste loomise ja järelduste tegemise oskust ning isikliku suhtumise väljendamist põhjendatud hinnangute kaudu.

Kokkuvõtva hinde kujunemine:

Kokkuvõttev kursusehinne kujuneb tunnikontrollide, kontrolltööde, arutluste jt suuliste ning kirjalike tööde kokkuvõttena.